

Izhaja trikrat na teden
vsaki torek, četr-
tek in soboto.

Stane za celo leto
na Ameriko (izven
Chicago) \$3.00. Za Ev-
ropo \$3.50. Za Chica-
go \$3.50.

Ključ do napredka
je edinstvo

Issued three times a
week every Tues-
day, Thursday
and Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00, for Europe \$3-
50. For City of Chi-
cago \$3.50.

Ključ do zmage
je edinstvo

EDINOST

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL.,
UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 121.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 14. OKTOBRA—SATURDAY, OCTOBER, 14, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

Pismo iz Dolenjskega.

(Izvirni dopis za Edinost.) — Tudi v naši pokrajini včasih posijejo mili žarki zlatega slonca, ki razvedrijo srce in obraz našega kmečiča, ki se od zore do mraka trudi za svoj borni kruh. Svojo tolažbo večini noma najde v prijaznih čeh kvah, ki ga po dolih in gričih prijazno vabijo k sebi. Taka dva žarka sta nedavno posijala med nas. Mislim na lepo slavnost sv. nove maše v Stopičah, kjer je na Malo Mašo prvokrat stopil k altaru č. g. dr. Turk, brat ameriškega župnika Turka iz St. Francisco, Cal. Že 3. septembra — na dan posvečenja v Ljubljani, ko se je pripeljal v svoj rojstni kraj, so ga rojaki sprejeli z veselim srcem. Nasproti so mu prišli "Orli" na konjih; špalir je delala požarna bramba, Marijine družbe so ga nagovorile in spremile v cerkev, kjer je vernikom podelil novomašniški blagoslov. — Na Mali Šmaren so pa naši Podgorci prihiteli v obilnem številu, da se vdeležijo prve sv. daritve, katero je opravil dr. Turk z obilno asistenco sosednih in daljnih duhovnikov, izmed katerih je posebno omeniti 4. "govornikov", doktorjev, ki so študirali v Rimu v tistem zavodu, kakor nam primicijant. Prof. dr. Azman pa je bil slavnostni pridigar. Te dni odpuštuje dr. Turk nazaj v Rim, njemu pa tudi kmalu sledi brat v Ameriko. Srečno pot dragima rojakoma!

Drugi solnčni žarek je 10. septembra lepo ogrel vso Dolenjsko. Bil je namreč 11. dol Orlovski tabor v Novem mestu kot zaključek letošnjih javnih prireditev. Dasi je prejšnje dni deževalo, vendar je v nedeljo jutro prihitelo toliko vdeležencev, kolikor se jih radi nestalnega vremena ni smelo nadejati. Samo ljubljanski posebni vlak je pripeljal nad 1300 gostov. Spreved so se razvrstili izpred kolodvora v Kandiji in je dospel po 9. uri na kapitelj. Ker liberalni mestni zbor ni dovolil, da bi se vršila sv. maša in zborovanje na velikem trgu kot najlepšem prostoru, morali smo se zadovoljiti z neprimernim prostorom pred kapiteljem in cerkvijo. Premagali smo to nagajivost, pa tudi drugo in tretjo. Kajti liberalci so hoteli doseči pri glavarstvu, da tabor prepove, kar pa jim je spodletelo. Sokoli so naznanili svojo prireditev, ki je pa ključno izpadla. Orlovski obhod po mestu so nasprotniki gledali vsi poparjeni in niso spustili niti ene psovke na glas. Ni čuda, kajti če se vidi do 10.000 čvrstih mož, mladeničev, mladenk strumno korakati, zgine njihova sokolska peščica kakih 200 ljudi. Že to kaže, kaka zaslepljenost in zakrknjenost vlada pri liberalcih, ki niti ne pojmi, kaj zahteva pravi demokratizem.

Na kapitelju pa vse tako praznično. Celo solnce pokuka in razsvetli okrog deset zastav, ki obdajajo altar. Na sredini med njimi srebrni orel, ki so ga ameriški Čehi poklonili češkemu Orlu v Brnu in ta potem slovenskemu Orlu v priznanje njegovega prvenstva. Dr. Arneje na podlagi nedeljskega evangelija pojasne Orlu, da ne more služiti dveh gospodoma — Bogu in mamoni. Ko služimo Bogu, obenem spolnjujemo vse njegove zapovedi do bližnjega, domovine in države. Pridiga je bila globoko zamišljena in je napravila najboljši utis pri tisočglavi množici. Sv. mašo je ob asistenci daroval kanonik-senior Anton Žlogar. Načelnik dr. Česnik odpravi s pozdravom zborovanje in podeli besedo predsedniku J. O. podzveze v Ljubljani br. dr. Basaju, ki v navdušenih besedah vnema Orle, Orlice, naraščaj in poslušalce za prosvetno delo v krščanskem duhu. Na tem temelju bomo dosegli trajne uspehe. Orlu ni telovadba glavno, nego je le sredstvo v dosegu notranje poglobitve (mens sana in corpore sano), ki rodi trdne značaje, vneta za vero in dom. Kaj pomagajo fraze, če ni jedra v srcu? In to jedro nam nudi samo evangelij, ki mu sledimo v vsem javnem življenju.

Kakor bi nebo pritrnilo besedam, solnce milo posije in nas potem celi dan razveseljuje. — Ob treh se zbere velika množica na travniku blizu kolodvora, kjer smo občudovali vrli nastop Orlov, Orlic in naraščaja. Posebno pozornost vzhujajo oni tekmovalci, ki so v Brnu poslavlili slovensko ime pred vsem kulturnim svetom. Marsikateri si je tudi sliko navzočega zmagovalca br. Ivo Kermavnarja vzel za spomin. Po telovadbi je dr. Basaj razdelil priznane diplome raznim odsekom po Dolenjskem. Med goščo in petjem so se obiskovalci še razvedrovali, dokler je bilo treba na vlak, ki je ob osmih zvečer, mile goste odpeljal proti Ljubljani. Drugi odseki so se že prej razšli proti domu. Belokranjski pa z navadnim vlakom ob devetih. Tako je bila vsa Dolenjska od Kolpe in Ribnice zastopana in pozdravila brate tam od Vrhnike in Logatca. Na svidenje pri prireditvah v bodočem letu.

A tudi v drugih zadevah se gibljemo. Na gospodarskem polju skušamo zamujeno popraviti. Kmečke Zveze se posvetujejo, kako bi se mogli izogniti krizi, ki preti glede preživljanja ljudi in živine. Dne 18. sept. so zaupniki S. L. S. v Novem mestu napravili načrt, da se nakupi krme za govedo, da se uredi prodaja vina v Čehoslovakijo — vsled sklenjene državne pogodbe med Česko in S. H. S., ako bo tudi država vso akcijo podpirala.

Nedavno je bil shod v Fari pri Kostelu radi železnične zveze Kočevje-Moravice. Poslanec Škulj podpira to prog, ki je že trasirana in ima dokaj gradbene glavnice. A ker se je vršil tudi shod v Poljanah ob Kolpi, katerega se je vdeležil tudi pokrajinski namestnik Hribar iz Ljubljane in se baje izjavil za to zvezo, se bo stvar zopet zavlekla. Mi mislimo, da bi občine mogle priti do kakega kompromisa, če ne kaže še obeh prog graditi in si konkurirati tem manj, ker državne finance ne stojijo dobro.

Kmetijski poučni tečaj se bodo vršili letos zadnje mesece povsod.

(Dalje na 2. strani.)

RAZNE NOVICE.

ANGLIJA BO PLAČALA OBRE- STI.

London, 13. okt. — Prihodnji pon-
deljek bo angleški poslanik v Wash-
ingtonu nakazal ček na Federalno
Rezervno Banko v New Yorku ček
za 50 milijonov dolarjev na račun
obresti od dolgov, ki jih Anglija
dolguje Združenim Državam.

Ta svota zapade za plačati na ta
dan. Po čem Anglija plačuje njene
obresti od njenih dolgov ni javno
stano. V kratkem bo dospel v
Ameriko Sir Robert Horne, ki bo
vodil pogajanja z washingtonsko
vlado, glede določitve terminov za
odplačila dolga.

ALKOHOL ZVIŠUJE SMRTNE SLUČAJE V NEW YORK DRŽAVI.

Albany, N. Y., 13. okt. — Zdrav-
niški departament države New York
naznanja, da je tekom prvih sedem
mesecev v New York državi pomr-
lo skoro 1.2% več ljudi, kakor leto
preje v tem času radi alkohola.

NEMŠKA VLADA PROTI ZNI- ŽANJU NEMŠKE MARKE.

Berlin, 13. okt. — Nemški kabi-
net je vodil važno posvetovanje
skoro celo noč radi rapidnega pada-
nja nemške valute. Odredili so po-
sebnou odredbo, ki v bodoče za nedo-
ločen čas prepoveduje vsak domo-
tužemskega denarja v Nemčijo.
Koliko bo to pomagalo nemški mar-
ki bomo videli.

85-LETNI STARČEK UBIL 80- LETNEGA TOVARIŠA.

San Francisco, Cal. — V tukajš-
ni hiralnici je sinoči prišlo med dve-
ma starčkoma do prepira, v kate-
rem je zavrela kri 85-letnemu Au-
gust Riefu, da je ubil svojega 80-
letnega sostanovalskega tovariša
Arnolda Mueller. Oba sta bila ve-
lika prijatelja dolgo vrsto let. Kaj
ju je dovedlo do prepira ni znano.

POŠTNA ZVEZA Z GRŠKO PRE- KINJENA.

Washington, D. C., 11. okt. —
Poštni departament v Washingtonu
naznanja, da je poštna zveza z Gr-
ško, Smirno in drugim tamošnjim
bližnjim otočjem, ki spada v sedaj
novo vojno zono med Grško in Tur-
čijo suspendirana za nedoločen čas.

IZŠEL JE

KOLEDAR "AVE MARIA" za leto 1923.

Te dni smo pričeli razpoš-
ljati Koledar za leto 1923.
Krasna knjiga je. Vsebuje 256
strani. Cena samo 50c. Za v
stari kraj 75c. Rojaki sezite po
tej krasni knjigi. Naročnino
pošljite na:

"AVE MARIA"
1849 West 22nd Street.
CHICAGO, ILLINOIS.

IZ BLIŽNJEGA VZTOKA.

ZAVEZNIKI ZAHTEVAJO OD GRKOV, DA IZPRAZNIJO TRACIJO.

Pariz, 13. okt. — Zavezniške vla-
de so sklenile, da se pošlje posebno
vojaško delegacijo v glavni stan
grškega generalnega štaba v Tra-
ciji, da se z Grki uredi vse potrebno
za izpraznitev Tracije, kakor to
zahteva pogodba med zavezniki in
Turki, ki so jo sprejeli v Mudaniji.

ZAVEZNIŠKE ČETE PRIPRAV- LJENE, DA ZASEDEJO TRACIJO.

Carigrad, 13. okt. — Po predpisih
Mudanske pogodbe, morajo zavez-
niki sprejeti od Grkov Tracijo in
potem oni isto izročiti Turkom. V
ta namen imajo Angleži že priprav-
ljene tri bataljone, Francozi tri in
Italijani 1 bataljon vojaštva Trans-
feracija se bo pričela prve dni v pri-
hodnjem tednu.

TURKI UGANJAJO GROZOVI- TE STVARI S KRISTJANI.

Atene, 13. okt. — Ameriški urad-
nik, ki je bil pridelen ameriškem
reševalnemu oddelku v Smirni, o-
pisuje gorostasne grozovitosti, ki
jih uganjajo Turki s kristjani. Za
vsak prestopke jih streljajo kot
pse. Vse mlajše žene odpeljejo v no-
tranost dežele, kjer jih razdeljuje-
jo med Tarke.

MIROVNA KONFERENCA SE BO VRŠILA NEKJE V ITALIJI.

Carigrad, 13. okt. — Mirovna
konferenca se bo vršila nekje v juž-
ni Italiji. Prvotno je bil namen za-
veznikov da se naj vrši v Scutari.
Toda Turki protestirajo, da se mi-
rovna konferenca ne sme vršiti v
vojni zoni, ampak v popolnoma nev-
tralnem kraju.

Ali si že naročil "KOLEDAR AVE MARIA" svojem v domovi- ni? — AKO NE, STORI TAKOJ!

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljcem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v
Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. De-
nar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to
izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo
v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni li-
stini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslavanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron\$ 2.20	50 lir\$ 2.90
1.000 — kron\$ 4.15	100 lir\$ 5.30
5.000 — kron\$ 20.50	500 lir\$ 25.00
10.000 — kron\$ 40.00	1000 lir\$ 50.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in
računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do
\$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00
do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po
1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojavo.
Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

Drugo dejanje žaloigre.

Na pozorišču sveta se prav kar odigrava žalostna tragedija, žaloigra, katere prvo dejanje je bila svetovna vojska, katere smo bili vsi priča. Kar smo videli in čuli za časa tega prvega dejanja žaloigre, je bilo že samo na sebi velika in strašna žaloigra, kakoršne človeško oko še ni gledalo. Ti potoki človeške krvi, to morje solza, ta nemirni svet gorja, katerih smo bili priča, vse to je v resnici nekaj, o čemer niti sanjali nismo, da je mogoče. Pa smo bili vendar priča, ne samo da je mogoče, temveč je tudi resnica.

Ko je padel zastor zgodovine za temi strašnimi dogodki leta 1918. do letos, posebno leta 1918. in 1919. bili so vsi narodi sveta prepuščeni, da je tragedije, žaloigre sveta konec. Da, mislili smo vsi da to kaka žaloigra niti bila ni, da je bilo vse to samo potreben uvod na velikansko veseloigro, v katero gre svet. Žaloigra namreč preneha biti žaloigra, ako se konča s slavnostnim triumfom glavnih junakov in junakinj igre.

Slovenci na pr. 1918. novembra meseca niti od daleč niso slutili, da je bilo njih trpljenje za časa svetovne vojske samo prvo dejanje velike žaloigre, katere se bo igrala stoletja. Njih slava v Ljubljani in po celi deželi so jasna priča tega. In vendar danes ni Slovence, razun raznih koritarjev, ki so na krmilu vlade naroda, ki bi se britko ne zavedali, da je bila svetovna vojska samo prvo dejanje velike narodne žaloigre, katere drugo dejanje se vrši pravkar, in sicer drugo dejanje, ki je veliko, veliko bolj tragično, žalostno, kakor je bilo prvo.

Tako je mislil celi svet.

Toda tudi cela Evropa igra sedaj drugo dejanje strašne žaloigre, ki bo v zgodovini človeškega rodu ostala neizbrisno utisnjena za vedno.

Višek tega drugega dejanja Evropske žaloigre se pa pravkar vrši pred našimi očmi. Glavno dejanje se vrši doli v Turčiji. Krščanske (?) vlade Krščanskih (?) narodov slavnostno spremljajo mohamedanskega Turka v slavnostnem sprejemanju nazaj v Evropo in mu izročajo službo stražnika krščanskih narodov, pred vsem Slovanov, ki stanujejo ob Črnem morju. To je gotovo višek tragedije, kolikor se je je do sedaj razvilo.

Pomislimo samo to-le:

Stoletja nazaj je bil ta narod rabelj Evrope, je bil rušilec vsale prave svete, največji barbar in prelivalec človeške krvi. Celi inžna Evropa je krvava od krvi, katero je prelil ta narod, in sicer krščanske krvi, krvi samo omikanih narodov. In ne samo stoletja nazaj je ta narod to počel, nje po Evropi, prav sedanjí potomci imajo krvave roke. Milijon Armenecv so pravkar poklali na najstrašnejši in najgrozovitejši način.

Lasje se ježe, kri v žilah zastaja, ko človek samo čita poročila o teh strašnih moritvah kristjanov po celi Turčiji. Vsi svetovni narodi to vedo, so to sami videli. Vse svetovne velevalsti so to čele z lastnimi očmi, so čule na lastna ušesa obupni krik kristjanov, ko so bili klani. In vkljub temu — vse te velevalsti — Krščanske (?) seveda — danes slovesno spremljajo Turka nazaj na prejšnje mesto, mu dajejo nazaj nož v roke, da bo lahko v prihodnosti še lažje klat in moril kristjane.

Da, to je pa višek žaloigre sveta! To je sramota sedanje omike in civilizacije. To je tako žalostno, da se naj zakrije ves svet sramu svoj obraz in naj se ne predrzne več izreči besede pravičnosti in človekoljubje.

Tu sedaj lahko celi svet tudi vidi, koliko pomeni pri prostozidarjih njih "humaniteta," človekoljubje, katero imajo vedno na jeziku mesto krščanske ljubezni. Vsi vemo, da vodi celo to svetovno tragedijo samo prostozidarstvo. Vsi voditelji sedanje evropske politike so eksponenti prostozidarskih lož.

Kje je sedaj vaše človekoljubje, vi tri-pikarji framosonski? Toliko se z njim bahate! Toliko kričite v svet kako bo lepo na svetu ko bo vaše "človekoljubje" premagalo krščansko "ljubezen do bližnjega." Sedaj to človekoljubje? Je to, da ste posadili nazaj na prestol največjega rabeljina Evrope, nazaj na tron in mu dali nazaj moč? oblast nad milijoni, da jih bodo zopet klali? da ste molče potrdili vse dosedanje grozovitosti njegove, izvršene nad nesrečnimi narodi v svojem ozemlju.

No lepo človekoljubje! Lahko ste ponosni nanj! Živio tako človekoljubje.

Človeška zgodovina bo pa s sramoto kazala na oktober 1922, kot na eden izmed največjih madežev svojih. Toda naj ne pozabi pa tudi povedati, da se je to vršilo pod zastavo prostozidarskega in proti krščanskega "človekoljubja," takrat ko je bilo prostozidarstvo na vrhuncu svojega svetovnega upljava.

PISMO IZ DOLENJSKEGA.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

kjer se bodo občine zanje zglasile.

Na Malo Mašo se je vršil pri Treh farah ne daleč od hrvatske meje shod, na katerem so poročali narodni poslanci, med njimi tudi dr. Šimrak, ugledni član "Pučke stranke," pojasnjujoč položaj kmetov v Hrvatski in Srbiji. Belakrajina v bodoče ne bo več vrjela praznim obljubam.

Minister Pucelj se je Rokovo nedeljo vdeležil veselice gasilnega društva v Kandiji "na Hribu" in je navduševal samostojneže za trdovraten boj proti cerkvi, a pozabil je povedati, kako bo pomagal kmetijstvu, ki spada v njegovo področje. Vendar pa tudi ta samostojna teden avo okrog Šmihela že lira, kakor so pokazale zadnje občinske volitve in bodo še bolj prihodnje za skupščino v Belgrad.

Ali bodo socialdemokratje še lovili glasove za svoje, ko zdaj lahko vidijo, da njih poslanci ne drže obljub. Glejte slovenski sociji, svoje "nepodkupljive!" voditelje tukaj in v Ameriki! Za Antonom Kristan, se je vpregel v vladni voz tudi do konca nosa rdeči Etbin Kristan. Tisti revolucionarni Etbin, ki vas je farbal tam v Ameriki za milijondolarski fond, se že pelje kot izseljeniški komisar vlade S. H. S. v New York. Kontrolirajte ga tam, kako bo pomagal našim izseljencem. Boste videli, da jim bo segel iz same ljubezni do — dolarčkov do dna žepa.

Isto pot, kakor ta čva, bodo šli vsi vaši "voditelji," ako kdaj pridejo do korita.

Dva zaslužna duhovnika sta opasno zbolela. P. n. g. prošt novomeški dr. Elbert in župnik Vovko šempetrski, ki se zdaj nahaja pri Usmiljenih bratih v Kandiji.

Zadnji dež je predolgo trajal, grozdje je začelo pokati. Portugalka že trgajo v Trški gori. Splošna trgategv utegne biti, če bo ugodno vreme po Miholji.

Zdravstvujte rojaki širom Amerike!

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Joliet, Ill. — Mrs. Mary Hribar 1428 Clement Str., je bila aretirana dne 5. oktobra radi kršitve Volsteadovega suhaškega zakona. Na njenem domu so našli 35 galonov "Jakke" in kotel za 20 galonov. Obsojena je bila na 30 dni ječe.

— Zadnji teden med 1. in 6. oktobrom so se vršile po naših šolah poizkusne izhodne vaje v slučaju požara pod nadzorstvom pomožnega ognjegaškega načelnika Thomasa Ruddy-a. V slovenski šoli sv. Jožefa, kjer je 770 otrok se je napravil pri poizkusih izhod iz šolskih prostorov v eni minuti petdeset sekund od danega signala. Hitro kretanje in izvežbanost otrok v slovenski šoli zasluži v tem oziru vse pohvale.

— Deputy Police Commissioner Corcoran poroča, da je tekom zadnjega meseca aretiranih 158 oseb v mestu Joliet. Med temi je bilo aretiranih 102 radi nespodobnega obnašanja in 31 pa radi kršitve prometnih postav z avtomobili. Ostalih 25 je bilo pa aretiranih radi drugih raznih kriminalov.

— V četrtek 5. oktobra je sodnik Srew na probate court odstranil Mr. Val. Fajnika Sr. kot varuha mladolletnih Nikolaja, Franka, Jožefa, Johna, Ane in Martina Fajnika. Na mesto Mr. Val. Fajnika Sr. pa je bil imenovan za varuha Mr. Valentin Fajnik Jr. pod bondom \$4000.00. Rešitvenemu varuhu se je očitalo, da je zlorabil posestvo svojih varovancev.

— Henry O. Williams je zadnji dne 7. oktobra vložil peticijo za kandidaturu na neodvisnem tiketu za okrajnega šerifa. Peticija je bila vložena pri okrajnem klerku v soboto popoldne ob 4:45 ravno 15 minut pred zaključkom termina v katerem morajo biti slične peticije vložene. Peticija je vsebovala 791 podpisov, 207 podpisov več, kakor jih je potreba po volilnih postavah.

Mr. H. O. Williams je bil prisljen kandidirati po svojih gotovih prijateljih in drugih vsled nevoščljivosti, ker je bil Mr. John S. Walker celavec pri zadnjih spomladanskih volitvah nominiran za kandidata na republikanskem tiketu. Mr. Williams je tudi skušal biti nominiran pri spomladanskih volitvah na republikanskem tiketu. Williamsu so celo še nekateri slovenski politiki pomagali proti delavskemu kandidatu Walkerju, kar je bilo zelo značilno za slovenske politikarje v našem mestu, ki so povečini v službi slovenskega delavstva. Toda vsa ta gonja ni preprečila zmage Mr. Walkerju, ker delavstvo se v današnjih dneh že zaveča, da je treba držati skupaj, ako se hoče priti do zmage. Mr. Walker je bil nominiran z veliko večino, a njegov nasprotnik Mr. Williams je doživel poraz.

Pri jesenskih volitvah prihodnji mesec se pričakuje trdih političnih bojov. Mr. John S. Walker ima za ženo slovenko in 9 otrok. Med Slovenci ima veliko število sorodnikov. On je delal dolgo vrsto let v tovarni v Illinois Steel Co. z našimi ljudmi. Zato tudi ni nobenega dvoma, da mu ne bi sleherni Slovenec oddal svoj glas. Slovenski politiki delavskega kandidata, ki je Vaš sodelavec iz Vaših vrst!

— Naš začetni klub slovenskih fantov prav izbornu napreduje. Zadnjo nedeljo so priredili svoj "party" na domu Mr. Louis Planina na 1510 No. Center Str. "Party-a" se je udeležilo lepo število naših fantov in deklet. Pa tudi pelo se je in plesalo. Veselja je bilo dovolj. Kakor se sliši mislijo zopet v kratkem prirediti

ti še več zabavnih večerov.

Prav tako, le s korajžjo naprej! V kratkem zopet več!

Poročevalec.

Chicago, Ill. — Štorklja je v Chicago zadnje čase precej "buzy". Kar po vrsti obiskuje naše slovenske hiše in jim pušča v spomin krepke slovenske naraščaj, kar je samo v čast Chicaškim Slovencem.

Tako je te dni obiskala naše sledeče obče priljubljene slovenske družine: Mr. in Mrs. Jos. Jensko-vec in jima pustila krepkega sinčka Rafaelčka, kateremu sta botrovala Mr. in Mrs. Martin Senica.

Mr. in Mrs. Štefan Kolenko sta dobila hčerkico Mary, kateri sta botrovala Mr. in Mrs. John Tumpa.

Mr. in Mrs. Frank Balanč sta dobila krepko hčerko Franciško, kateri sta botrovala Mr. in Mrs. Jos. Sluga.

Vsem starišem častitamo, vsem novorojenčkom pa obilo sreče v življenju!

Zbolela je hčerka Mary, Mr. in Mrs. Jos. Sluga, naše slovenske babice in morala je biti operirana. Vendar bo kmalu zopet zdrava.

— Zbolela je Mrs. Stef. Jakšič, soproga prekmurskega salonerja na 22. cesti in morala je v bolnišnico American Hospital. Želimo ji kmalu zopet ljubejo zdravja.

V nee'jo večer po večernicah priredi moško in mladeniško društvo Holy Name družinski večer h kateremu se vabi cela župnija. Družinski večer bo jako zabaven in poučen.

Med drugimi točkami je predavanje, katero bo imel Rev. Dr. Hugo Bren, O. F. M., zanimiva igra Judita v "Moving Pictur-jih", in petje. Nikomur ne bo žal, kdor bo prišel. Vstopnina plača vsakdo, kolikor hoče, v pokritje stroškov večera.

Posebno se vabijo vsi člani obeh društev, da se zavzamejo za ta večer in privabijo veliko svojih prijateljev, da bomo napolnili cerkveno dvorano.

Zgodba "Judita" je vsakemu znana. Junakinja iz Betulije, ki je Hofornu odsekala glavo in tako rešila mesto. S kolikim zanimanjem smo poslušali še kot otroci to zgodbo. Sedaj jo bomo gledali predstavljeni v premikajočih slikah. Stariši pripeljite seboj tudi svojo mladino.

— V nedeljo 22. oktobra popoldne bo zopet velika zabava v pritličju naše nove šole, kjer smo se zadnjič tako dobro imeli. Naše matere društva Kršč. Mater so se že posvetovale, da bodo vse pripravile, da bo vsakdo postrežen. Pri tej priliki bo tudi nepreklicno konec letošnjega "Fera."

— "Bunko and Card Party", katero bo priredila naša Miss. M. Barrett s pomočjo naše mladine in naših angleških sosedov v korist naše šole, bo 14. novembra v Douglas Park Refectory. Naša mladina bo pokazala, kaj zna. Prihodnja seja bo v pondeljek 16. okt. zvečer po

rožnem vencu.

— "Moč uniforme," krasna humoreska bo prva igra, katero bo uprizorila naša Adrija na prenovljenem in popravljenem odru. Te dni dobimo nove "kulise" in novo zagrnjalo.

— Umrli je rojak John Benedik v County Hospital.

— V stari kraj odhaja Miss Kathie Triller, ki je zadnje čase imela trgovino v So. Chicago. Miss Kathie Triller je delničarka naše tiskovne družbe in odlična rodoljubkinja, kateri želimo srečen pot in srečen povratek. Po Božiču se misli vrniti v Ameriko in se naseliti v San Francisco.

SRŠENI.

G. S. pravi, da so katoliški duhovniki največji hinavci. Bajgali, gospodje, mi se bomo morali iti k G. S. učiti značajnosti. Tam imajo specialista za to, kakoršnega svet ne premore. Zvonko mu je ime, za Novaka se piše. Ta kremeniti značaj, ki stoji trden in nevpogljiv, kakor naš Triglav, je svoj čas delal, čuje in strmite. — pri "Ave Marii." Pozneje je doli po Pennsylvaniji materam, pa ne mislite, da da takim, kakor je Kondatova Mina, ampak takim, ki so v katoliškem materinem društvu, tako pobožno govoril, da so bile od samih gorkih solz nahodne. Še pozneje je potikal tukaj na naša vrata in prošil ubogajme, ker je bil njegov želodec tako prazen, kakor je njegova glava. Toraj tja tja, gospodje, če hočete biti možje-značaja.

* * *

Prosvetarji, Proletarci, Svobodomislci in še Peter zraven, si bodo pustili zdaj vcepiti simpasove žleze, potem bodo pa začeli nabirati glasove za amendment k naši konstituciji, naj se vendar preneha z sistematičnim izsekavanjem gozdov, ker se boje, da bodo drugače brezdomovinci, kakor so že zdaj brez pameti.

* * *

Zdaj, ko bo imel Kristan tako lepo fiksno plačo, še več si bo pa znal po balkansko zaslužiti, upamo, da bo vendar kaj odrlinil za starokraj-ske sirote, ki še vedno čakajo na njegove dolarje, oziroma ne na njegove, saj so bili tako malo njegovi, kakor moji.

* * *

Francoska poslovitev ni kaj na dobrem glasu. Kdor se tako poslavlja, se ga navadno kaj drži, kar z lastninsko pravico ni v najbližjem sorodstvu. Zato Etbinove francoske poslovitve, prej iz Amerike, zdaj iz Jugoslavije, ne vzbujajo posebnega zaupanja.

* * *

Mej značaji pri G. S. samo še Et. Kristana manjka, potem bi bil pa ves ameriški značaj tam koncentriran. Bajgali, še kameleona bi dali v žakelj!

* * *

Jaz mislim, da če bi hotel zračunati, kolikokrat je že Etbin Kristan spremenil svoje "prepričanje," bi moral prej še enkrat temeljito preštudirati logaritme.

Podjetni može vspevajo tudi v slabih časih: može brez energije in podjetnosti, pa grejo rakovo pot celo v najboljših časih.

—o—

Praviš, da si katoličan in pri tem naročaš protiverski časnik. Prijatelj, ali veš, da s tem samega sebe smešiš? Ti skušaš imeti pod enim klobukom Boga in hudiča.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo, da je Bog Vsemogočni poklical k Sebi v boljše življenje našo ljubo hčerko in sestro

JOZEFINO VAVPOTIČ

v starosti pet mesecev zadnji torek ob 12. uri popoldne. Vsem sorodnikom in znancem priporočamo drago nam hčerko v blaghoten spomin.

V Chicago, dne 12. oktobra 1922.

Žalujoči sta iši, bratci in sestre.

AMERIŠKA SLOVENKA. ŽENSKA NA VOLIŠČA!

Čas je prinesel v današnjih dneh ženi tisto pravico, kakor možem. V prejšnjih stoletjih je bila ženi določena le peč in dom. V javno vprašanje se žena ni vtikala, to prednost so imeli le moške. Toda čas je spremenil med ljudstvom tudi te nazor. Demokracija, ki se izpopolnjuje dan za dnem, se je precej izpopolnila tudi v tem oziru v vpogledu ženskih pravic. Volišča, ki so bila dosedaj odprta le možem, so se odprla tudi ženi, t. j. ženi je dana ista pravica kot možu. In to ni nič več kot prav. Ako ima pravico žena do dela do garancije, da se trudi za povzdigo doma, je pravično, da ima besedo tudi pri državi pri volitvah. Saj žena je človek, bitje z živim razumom, ki je pri marsikateri bolj razvit, kakor pri moških. Zato tiran je tisti, ki ugovarja nam ženam, da bi ne smele na volišča.

Danes ne bom razpravljala o upravičenosti žene do volivne pravice, to mogoče storim enkrat prihodnjič. Danes je moj namen le, da spravim naše žene v večje zanimanje do volišč, ki so tehnična zaupanja do kandidatov, ki jih volimo v razne mestne, okrajne, deželne in državne urade ob času volitev. O tem sicer bi mogla razpravljati že spomladi pri primarnih volitvah in nominacijah. Navadno se vrše spomladi primarne volitve, pri katerih se izbira kandidate. Kandidate za urade pa se voli v jeseni. Vazno je, da se volilci udeležijo vseh tako primarnih, kakor končnih volitev. Zakaj treba je postaviti že dobre kandidate, ako se hoče voliti dobre kandidate za urade pri končnih volitvah. Zato je potreba volilčevega glasu prav tako pri primarnih volitvah, kakor pri končnih.

Ako je kdaj bilo potrebno mobilizirati delavske glasove, je to prav gotovo najbolj potreba v sedanji dobi, ko nikdar siti kapitalistični sistem davi delavski sloj. Zato vsaka žena, ki le more in ima pravico do volilnega glasu, naj gre na volišče ob volitvah. Katera tega ne bo storila, bo storila v tem oziru velik greh. Med delavski sloj je treba solidarnosti, žive solidarnosti, zlasti ob času volitev, da se postavi v urade ljudi, ki so jim delavski interesi res pri srcu in ne samo na jeziku. Ki čuvajo in varujejo pravice delavstva tudi v praksi v službi in ki se ne ustijo samo tedaj, ko iščejo ljudskih glasov, potem se pa ljudstvu izneverijo. Takih kandidatov je potreba, da si jih delavstvo postavi in izvoli. Za doseg takih imenovanj in načrtov je potreba sloge in prave vzajemnosti med delavstvom. Kjer ni sloge doma, tam je zastoj pričakovati vseh. In zastoj je pričakovati tudi vseh med delavstvom, dokler ne bo isto združeno ob času volitev v eno fronto. V času volitev je doba, ko mora zasesti delavstvo prave trenčje, ako hoče, kdaj doseči zmago. V urade je potreba, da pridejo ljudje, ki jim bo prave delavstva svete in ki jih ne bo nikdar dopustil, da bi jih kapitalisti zato, ker so bogati oskrnili in zlorabili. Da, v času volitev je potreba, da delavstvo nastopi ne pa potem, ko je devetkrat prepozno.

Da bi volilke dobro razumele cilje gotovih strank, bi bilo seveda, potrebno, da bi bile že od spomladi sem spretno zasledovale politično delovanje gotovih strank. O tem bi morale razmotrivati tudi v časopisih, ki so vam na razpolago. Vendar kolikor se še da narediti v tem oziru je, da se pridno podamo na delo takoj in skušamo pronajti načrte kandidatov, kaj je njih politični namen in kakšno ulogo, da misli igrati, ako bo izvoljen v urad. Zato bi bilo priporočati vsaki kolikaj večji naselbini, da si organizira politični delavski klub, ki bi marljivo zasledoval politično delovanje in tako dajal nasvete, kake kandidate naj delavstvo voli v urade. Sem pa skrajno zato, da bi ženske imele svoje lastne klube. Dajmo žene sa-

me pokazati kaj znamo.

Za enkrat se ne da drugače, kakor žene vse na volišča in oddajmo svoje glasove tistim, v katere verujemo, da bodo res kaj poštenega naredili za nas. Naj gredo vaši glasovi za delavske kandidate in nobena naj ne bo tako zaslepljena, da bi šla glasovat za kapitalistične kandidate in s tem izdajala delavsko politično vojsko. O tem bom še spregovorila svoječasno kaj več.

Dorta.

ZA NAŠE KUCHARICE.

OMELETE IN OMELETNI HLEBČKI.

Navadne omelete z omako. Sežrkljaj v loncu $\frac{1}{2}$ l. mleka, 2 žlici kisle smetane, kavno žlico soli, žlico sladkorja in pičle 3 osminke litra moke. Ko je testo gladko, primešaj od 4 debeljakov trd sneg, nato daj v plitvo ponev majhno žlico masla ali masti ter vlij na vročo, majhno zajemalko toliko testa, da je ž njim pokrito dno ponve, ko se razleže po njej. Ko je testo po eni strani lepo rumeno pečeno, ga z lopatico obrni, da se speče še po drugi strani, medtem pa namaži zgornjo stran v ponvi s kako omako, n. pr. marelično, češpljevo, ribezljevo ali s kako drugo. Nato jo še v ponvi z lopatico lepo skupaj zavij, položi na krožnik in postavi na gorko. V ponev pa deni zopet masla in na vročega vlij testo ter tako nadaljuj, da so vse omelete zgotovljene, na kar jih potresi s sladkorjem in daj na mizo.

Omelete z jabolčnim nadevom. Sprži kakih 6 ali 7 jabolč s sladkorjem, cimetom, limonovimi lupinami in vinom, kolikor mogoče gosto. Ko so mehka, pretlači skozi sito ter namaži z njimi pečene omelete.

Omelete s češpljevim nadevom. Skuhaj 2 pesti suhih češpelj v malo vode s koščkom sladkorja, cimeta in par klinčki. Nato odcedi sok, češpljam odstrani koščice, meso pa sesečaj, mu prida 1 ali 2 žlici drobtin in odcejeni sok. S tem namaži omelete, jih skupaj zavij ter potresi s sladkorjem.

Omelete s svežimi češpljami. Olupi kakih 15 do 20 svežih češpelj, odstrani jim koščice ter jih deni v dobro položeno ali prsteno kozico, prida 1 košček sladkorja, cimeta, 2 klinčka in košček limonove lupine ter dobro pokrij, da se zmehčajo. Potem jih pretlači skozi sito, prida še žlico drobtin, pomešaj ter namaži omelete.

RAZNI NASVETI.

Za rane, iz katerih teče. Natrgaj bezgovega listja in ga skuha na ješihu ter ga naveži na rano. To je posebno dobro za vsako tako rano, iz katere teče.

Sadje in njegova zdravilna moč. Kogar muči revmatizem, naj je češnje s kruhom. One so dobro zdravilo proti tej bolezni. — Jabolka, surova, kuhana ali pečena so zelo zdrava in učinkujejo posebno proti zaprtju. — Pomaranče so izvrstne za prebavo. — Breskve, če jih zjutraj ješ, so zelo zdrave. — Borovnice so sveže ali pa tudi suhe izborni sredstvo proti driski. — Ako trpiš na zaprtje, jej rozine.

Skomine. Kdor ima skomine, naj grize seme smokve (fige). Bo pomagalo.

Slabokrvnost. Predvsem je potrebna dobra redilna hrana. Priporočajo tudi naslednje: a) Speni dobro eno jajce s kavno žlico dobrega sladkorja in polij s kozarcem dobrega črnega vina. Spij vsak dan kozarec takega vina v malih količinah. — b) Uživaj vsak dan nekaj medu, izprva po malem razredčenega, pozneje čistega, dokler ga lahko ješ naravnega z žlico.

Ali si že naročil KOLEDAR "AVE MARIA?" — Ako ne, stori TAKOJ!

MODERNA SVETOVNA NAZIRANJA IN KRŠČANSTVO.

Dr. I. Samsa.

(Konec.)

Zakaj človeško dušo žepa po sreči, tega panteizma ne more razložiti. Če je vse bog, bi moralo biti vse neskončno srečno. Vsaka muka bi bila božja muka. In ker je po panteizmu razvoj večni, bi bile božje muke večne. Večne božje muke so pač največji nesmisel, ki si ga more izmisliti pretirana človeška domišljija. Vsak panteizem je pesimističen, panteista edino pametno dejanje pa je samomor. Čemu trpeti? Čimprej pade človek v nirvano, tem bolje! Nujna posledica panteizma je nihilizem. Ker panteizem nima znakov pravega svetovnega naziranja, moramo reči, da je panteizem napačno svetovno naziranje. Oglejmo si sedaj nasprotno moderno svetovno naziranje — materializem.

"Vse je materija (snov, kamen, voda, rude, kovine itd.) in nič kakor materija," tako uči to naziranje. Svet je nastal iz vrteča večnih atomov, ki se po večnih neoporečnih zakonih privlačujejo in odbijajo. Snov in sila, edini prvini vsemira, sta nesmrtni, neskončni, večni. Vsa bitja so se razvila iz pravičari. Tudi človek je le skupek brezsmrtnih atomov. Življenje je delovanje teles, duša je le delovanje živcev in možganov. Volja ni svobodna. Nравnost in zakoni — to je skupina družabnih nazorov in navad. Novo svetovno naziranje je izrazil Buechner v svoji knjigi "Sila in snov," ki je v kratkem doživela 17 izdaj. O člo-

veku je pisal: "Da človek ni delo božje, ampak naravni učinek, o tej veliki in očitni resnici more danes dvomiti le še nevednost in radovoljna zakrknjenost." — "Ni misli brez možganov, torej je duša le delovanje možganov." Ta sklep je popolnoma enak naslednjemu: Za človeško življenje je potrebno prebavljanje želodca, torej je življenje le prebavljanje želodca." — "Duše ni," je dejal Buechner, "zakaj, očitno in jasno je, da telo samo misli." A nastopili so učenjaki svetovnega slovesa, ki se jim trditve materializma niso zdele tako očitne in jasne. Nastopil je Emil du Bois-Reymond. Mož je neustrašeno izjavil, da materializem ne more razložiti svetovne ugank. On pravi, če je bila materija od večnosti brez gibanja in neenako razdeljena, duh ne ve, odkod neenaka razdeljenost, če se je gibala, ne ve odkod gibanje. V nobenem slučaju se težnje človeškega duha po vzročnosti ne more umiriti. Odkod življenje, odkod zavest? Kaj je snov? Kaj sila? Kaj je gibanje? Kako more telo samo misliti? Na ta vprašanja more prirodoslovec le odgovoriti: Ne vemo in ne bomo vedeli. Tu je meja moderne znanosti, te meje ne bo znanost nikdar prekoračila. Du Bois-Reymond ne ve odgovora na sedem svetovnih ugank. 1. uganka: Kaj je bistvo teles in naravnih sil (elektrike, gibanja svetovnih teles)? 2. Kako je nastalo prvo gibanje? 3. Kako je nastalo življenje? 4. Smotrenost v naravi? 5. Vprašanje, kako nastane občutje? 6. Umsko spoznavanje in postanek govora? 7. Svobodna volja? To so ugank, na katere materializem ne ve odgovora. — Znamenito je, da Buechner v svojem zadnjem spisu to sam priznava. Ne-

vemo in nikdar ne bomo vedeli, kaj je tvar, sila in gibanje; to so neznane količine, katerih večno in neomejeno delovanje tvori vsemir. Se manj nego prvemu vprašanju, more materializem odgovoriti na vprašanje: Kje je tisti mir, ki po njem kopni nemirno človeško srce, kje je tisto božje, ki po njem žepa človeško dušo? Filozof Hartman pravi: "Verska potreba, se bo vedno širila, ker bo človeštvo, čim bolj spravi pomočke pozemske ugodnosti v svojo službo, tem bolj uvidevalo, kako nemogoče je na ta način premagati gorje življenja in priti k sreči, k zadovoljnosti. Zato bo verska potreba vedno večja, in versko vprašanje bo najbolj pereče prav tedaj, ko bo človeštvo doseglo vso kulturo, ki jo more doseči na zemlji in ko bo zrl, kako žalostno in bedno je to, kar je najvišjega na zemlji." To je pogled v bodočnost. Kot odpor proti materializmu se je pojavil spiritizem, občevanje z duhovi. Nagon človeške narave k veri v mistično, čudežno, nadnaravno je neiztrebljiv. In uprav ostro nasprotje, ki je med materialistično vedo in vero, je morda pomagalo spiritizmu na noge. Če spiritizem sloni na resnici — in nekateri trezni učenjaki še vedno mislijo, da ni mogoče vseh pojavov spiritizma razložiti naravno — je prav s tem že ovržen materializem. A četudi sloni na prevari, se je mogel tako razpasti le zato, ker je našel v srcih naravni nagon k nadčutnemu. Materializem ne more umiriti človeškega duha. Če nima človeštvo vere v drugi svet, zabrede v praznovestvo. Kam naj se torej obrne človeški duh? Du Bois-Reymond odgovarja: Obupajmo nad življenjem ali sprejmemo vero v Bo-

(Dalje na 4. strani.)

NAJVEČJA SLOVENSKA BANKA

v Ameriki je v Clevelandu, O. kajti v dobrih dveh letih svojega obstanka izkazuje nad

DVA MILIJONA DOLARJEV PREMOŽENJA.

Malo je bank v Ameriki, katerih rast bi bila povprečno po milijon dolarjev na leto.

POPOLNA VARNOST VLOŽENEGA DENARJA

je poglavitni vzrok, da je postala naša Slovenska banka v tako kratkem času največji denarni zavod nove domovine. In kar je glavno: ustanovili so jo naši ljudje z našim denarjem. Vodstvo in vsa uprava je zopet v rokah naših ljudi.

POPOLNO NADZORSTVO VSEGA VLOŽENEGA DENARJA

nad našo banko ima država, potem posebni izvedenci in pa bančni direktorij, ki sestoji iz enaindvajsetih članov direktorija in šestih svetovalcev. Med njimi najdete sama naša imena, poznane in zaupanja vredne može. Zato nalagajo v tem domačem denarnem zavodu naše

JEDNOTE, ZVEZE IN POSAMEZNIKI

iz vseh krajev naše nove domovine. Med vložniki je država sama, County, šole, knjižnice, mesta itd. Pomnite, da naša banka obrestuje vse vloge po

4% OD DNEVA VLOGE DO DNEVA DVIGA.

Denar prinesite lahko osebno, če stanujete v bližini, ali pa ga pošljite po pošti in sicer z money ordrom, draftom ali čekom. Z obratno pošto prejmete hranilno knjižico, na katero zopet lahko dvignete svoj denar, kadar ga rabite.

POŠILJA DENAR NA VSE STRANI SVETA

in sicer po dnevnem kurzu, kakor je denar na svetovnem trgu, tako ga dobite vi. V zvezi je z najboljšimi denarnimi zavodi starega kraja in garantira vsako pošiljatev z vsem svojim premoženjem.

NAJBOLJŠE IN NAJVARNEJŠE

je vselej tam, kjer je naše. Ako zaupate denar naši Slovenski Banki, potem ste lahko brez vse skrbi zanj. Obrnite se osebno ali pa pišite na

THE NORTH AMERICAN BANKING & SAVING CO.

St. Clair & 62nd St.

Cleveland, O.

ZADNJA PRAVDA.

ROMAN

Spisal češki J. S. Baar.
Poslovenil Vejteh Hybašek.

Vsi Porazili so bili možje dejanja. Niso mnogo govorili, a za delo so bili vražji. V nedeljo popoldne se je napotil gospodar s tesarskim mojstrom v gozd. Srce je krvavelo staremu kmetu, ko je tesar izbiral in sekal znamenja v lub, kaj naj se poseka za tramovje, kaj za lemeže in letve, katera drevesa za deske in skodle. "Prav lepo ohranjen gozd imaš. Porazil," je glasno hvalil gredoč in pregledoval deblo za deblo.

S svojo hvalo je povečeval kmetovo žalost.

"Imam, imam," je ponosno pritrjeval Porazil, "toda ti mi boš iz njega naredil seč." Žalostno je gledal po deblih, na katerih se je videl izpod odsekane skorje gol les, ki je iz rane potil dišečo smolo.

"Molči vendar in ne tarnaj, niti poznalo se ne bo, še prav lep ostane boš zapustil sinovoma. Polovico Klenči bi lahko postavil in bi še ne posekal vsega."

Takoj v pondeljek potem je zaškrpala v Porazilovem gozdu žaga. Zapel je kramp v njihovom lomu. Najprej so vozili z vozom in potem, ko je zapadel sneg, peš s sankami. Tudi sosedje so pomagali sami in s svojimi vpregami, in do spomladi se že niso mogli geniti na Porazilovem vrtu in niti dvorišču. Z zadnjih voz so skladali pesek in opeko že zunaj "na Klenči."

"Kar mora biti, naj bo rajši danes ko jutri," se je glasil pregovor kmeta Porazila, in takoj po Svečnici je pritisnil na sinova: "Oženita se koj, predpust je kratak, in da povem naravnost: Prav je, da tudi vajini nevesti pomagata graditi, ne pa, da bi se naselili kakor gospe v izgotovljeno hišo, ali da bi Manci morda še plačeval za delo. — Štiri roke so štiri roke več — to se bo že poznalo. Ali naj se sami domači presilimo z delom? Saj imamo rokodelce pri hiši. In polje bo tudi treba obdelati, in do žetve mora biti vse gotovo, da bo vsak mogel svoj pridelek spraviti pod svojo streho. Niso igrače. Grajski stavbenik pride iz Tranova še ta teden meriti njive in delat črtež; drugi teden pa pojdemo k notarju. — Tukaj pri Hausnerju bo "imel dan." — bo torej ravno prav."

"Nujte, nujte," je klical zdaj neprestano stari Porazil in se sam pri ginal k delu kakor mladenič. Z mrzlično naglico in nestrpljivostjo, katere prej niso bili pri njem vajeni, je ginal vse kakor na paro.

"Porazil, kaj pa naenkrat tako hitiš?" so se čudili sosedje na levo in desno, ko jih je prosil za priče pri pogodbah.

"Rad bi še za živga vse videl," je razlagal kmet, ko je šel s sinovoma delat pisma.

"Koliko pa daš dote svoji hčeri?" je pritisnil pred notarjem dninarja Gašperja.

"Telo in dušo, drugega nima," je priznal brez težave in zadrege gostač.

"In ti?" je vprašal kmet Krejča.

"Dam, kar dam, balo bo imela, kako se spodobi, za dve postelji pernic in omare za obleko in perilo."

"Kaj to," mu je pretrgal besedo Porazil, "po tem ne vprašam, po vej na kratko, koliko dote ji boš izplačal v gotovini?"

Krejč se je popraskal za ušesom, ker je nerad ugriznil to jabolko tukaj pred ljudmi. Toda z resnico je moral na dan. "Toliko kolikor Gašper bom že dal," je rekel slednjič.

"To je nič," je ugotovil Porazil na glas in trdo, določno in natančno, in govoril dalje tastoma obenem:

"Ničesar ne bosta prinesli, zato ne smeta tudi ničesar zahtevati: posestvo bom razdelil sinovoma, nevestama pa ničesar. Na polovico ju ne vzamem. Gospod notar, tako napravite pismo."

"Oče, nisem zoper, če prepisete polovico na Manco," se je oglašil Martin, pa se tudi takoj pokesal.

"Molči!" ga je strogo zavrnil oče. "Vsak iz svojega deli. Sedaj dajem jaz in dajem po svoji pameti; ko boš ti gospodar, ravnaj, kakor veš ti."

Adam je bil povesil glavo in rajši ni nobene zinil. Beseda mu je že bila na jeziku, da takisto misli kakor Martin in da bi tudi on pripoznal Dodličko za solastnico. Tudi Krejču in gostaču je prešlo veselje oporekati. "S starim se ni šaliti," sta mislila in se zadovoljila z vsem. Materi nevest sta ju doma kregali, da hčeri pri Porazilu ne bodeta gospodinj, ampak dekli; nič ne bo njunega, samo ubijali se bosta tam: ženinoma sta to očitali, pretili, da jima ne dasta hčera. Stari Porazil pa je bil kakor iz kremena in ni popustil. Poročali so tiho, brezhrupno, kakor se spodobi za revne neveste. Le za godbo so prosjčili mladi.

"Mati so v večnosti," jih je odpravil na kratko oče, "če gremo v

cerkev brez matere, pojdemo tudi brez muzike." Tako je tudi bilo.

Porazil je imel izgovorjeno, da bo gospodaril do sv. Jakoba, potem se Gašper izseli iz kota in naseli se tam on sam kot užitkar. Mladi mu bodo sporazumno dajali izgovorjeni užitek, — nič več in nič manj, — kakor ga je on dajal v mladih letih svojim starišem. Samo malo loko v gozdu si je izgovoril do smrti, ker jo je on iztrgal gozdu, izsušil močvirje in iz jalovine naredil dober travnik. Kosil jo bo sam ali pa košnjo prodal, kakor se mu bo zdelo, da bo imel vsaj kak groš v žepu za tobak in mu ne bo treba za vsak novčič prositi mlade. Nekako pol leta je še imel časa. Medtem je moral postaviti Adamu novo, pripravno hišo in mu jo izročiti.

(Dalje prihodnjič.)

AMERIŠKI KAPITALIST UMRL V ANGLIJI.

Southampton, 13. okt. — Zadnji terek je preminul tukaj večkratni ameriški milijonar Isac Guggenheim iz New Yorka. Guggenheim je bil direktor sledečih tvrdk: Meksikanske zvezne železnice, American Smelting and Refining Co., American Smelters Securities Company in Yukon Gold Co. Bil je tudi član tvrdke Guggenheim Bros. v New Yorku.

KADAR MISLITE NA STARI KRAJ, MISLITE NA SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70 Ninth Ave., New York, N. Y.

Ona pošilja denar v stari kraj potom svojih lastnih direktorih zvez s pošto in zanesljivimi bankami,

prodaja parobrodne listke za ve važne linije za potovanje i Evropo in o dtam sem.

izdeluje listine za dobavo oseb iz starega kraja in druga notarska opravila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni naslov.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

V katoliško hišo katoliški časnik in samo katoliško literaturo. Kadar bo med katoličani ta zavešt doma, tedaj, in prav tedaj bodo nasprotniki katoliške cerkve izgubili bitko.

Ljubezen pravijo, da je slepa; to je resnica, ako je zraven dekle lepa.

ULJUDNOST VELIKO ŠTEJE V ŽIVLJENJU.

Uljudnost je velikega pomena v življenju. V političnem življenju McKinleyeve uljudnosti je bila tako znana, da si je s tem vgladil pot za vse potrebe. "Izdelovateljske Novice" iz meseca aprila komentirajo fakt, da surovost nikdar ne nadkrije višjih zmoglosti. Glavni predstavniki v industriji od Carnegija pa do Edisona, so dosegli svoje višine potom človeških prispevkov, ki kličejo po ljubezni do svojega bližnjega. Carnegij konstatira v svojem življenjespisu, da on polaga veliko svojih napredkov na uljudnost. Uljuden prodajalec razredši gore, stopi led in spremeni ozkosrčnega stisnjence v največjega razsipovalca. Večkrat pa oseba, ki je neznosno sitna ni kriva svoje neuljudnosti. Vzroki so čisto enostavni: njegov želodec je iz reda. Najkislejša nevolja preide kakor hitro pride želodec, v pravo zdravo stanje in ravno Trinerjevo grenko vino je najboljšo zdravilo, da prežene vsako nevoljo. To zdravilo vam izčisti prebavne organe, povrne slast do jedil in odžene nervoznost. Imejte vedno doma pri rokah Trinerjevo grenko vino, kupite ga še danes pri vašem lekarnarju ali trgovcu z zdravili.

NAJLEPŠA PRILOŽNOST PRITI NARAVNOST V DOMOVINO SKOZI TRST, ALI DUBROVNIK.

Z NASLEDNIMI PARNIKI:

	CENE	II. raz.	II. raz.
14-ega okt. BELVEDERE.....	\$145.—	\$145.—	\$90.—
21-ega okt. PRES. WILSON.....	\$150.—	\$150.—	\$102.50
11-ega nov. ARGENTINA.....	\$140.—	\$140.—	\$90.—
25-ega nov. SCYTHIA.....	\$150.—	\$150.—	\$105.—

vojna taksa \$5.—

Dobra postrežba. Kabine tudi za III razred. Pišite, ali pošljite takoj brzojav, da Vam zagotovim prostor.

Pošiljam dinarje — krone po pošti ali brzojavno po najnižjih cenah v stari kraj. Sprejemljem denar v hranilnico in plačam po 4% obresti. Opravljam vse bančne posle.

EMIL KISS, bankir

133 Second Ave., New York City N. Y.

ZASTOPSTVO OD: SLAVENSKE BANKE D. D. ZAGREB, PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE, ZAGREB IN FRANCSKO-SRBSKE BANKE, BEOGRAD.

Kupite si čevlje pri Kapperju!

Sedaj imamo posebno razprodajo in v Vašo korist bo, da pridete sedaj v našo trgovino in si preskrbite čevlje za prihajajočo zimo.

Nekaj posebnega so čevlje za otroke na gumbe iz močnega usnja vse skozi, ki jih prodajamo sedaj po posebni ceni: \$1.69

Možke čevlje ružave in črne iz močnega usnja v vseh velikostih prodajamo sedaj po: \$4.85

Čevlje za dečke in dekleta na gumbe in trakove od velikosti 9. do 13. Prodajamo jih sedaj po: \$1.95

Velikos. od 4 do 5-1/2 pa prodajamo po: \$2.45

KAPPER'S SHOE STORE

Corner 18th and Wood Street, CHICAGO, ILLINOIS.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němceček FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

ga, druge poti ni, Grški filozof Piron, ki je živel okoli 330. pr. K., je prišel do misli, da je vse razmišljanje brezuspešno. "Stvari so nam nedoumne, zdržimo se vsake sodbje! Modrijan si mora v vsem ohraniti srčni mir." Te misli so se polastile tudi mnogih v naši dobi, ko so videli, da ne panteizem ne materializem ne zadovoljuje duha. "Čemu se trudite? Mi resnice sploh spoznati ne moremo." To se pač ne pravi imeti svetovno naziranje, ampak zdvojitvijo o vsem naziranju. A človek hoče biti srečen. Torej — pravijo zastopniki zadnje smeri, imenovane agnosticizem — obožuj sam sebe! Išči sreče, kjer moreš! Šampanjca hočemo — pravi nemški pesnik Heine — rož in smejočih se nimf. Išči sreče v laži! A kaj, če ne morem plačati ne šampanjca, ne rož, ne smejočih se nimf? Tedaj — pravi agnosticizem — pojdi malo v stran, da drugim ne boš motil zabave — nastavi revolver na sence — en človek manj. — saj to ni nič takega... To je zadnja beseda agnosticizma in pironizma. Ali more ta svetovni nazor zadovoljiti človeško srce? Zato je filozof Henrik Ibsen zdvojil nad vso resnico. "Sreča je mogoča le po laži življenja," je rekel. Vsaka rastlina, vsaka žival, vse kar žije in klije na zemlji, je srečno le, kadar zajema moč iz resnice. Le človek naj bi našel srečo v laži in prevari. Naravni zakon je, da resnica vodi k sreči, a laž k nesreči in pogubi.

Kje je torej resnica, ki nas pripelje k sreči? Če človeštvo noče svoje pogube, se mora odločiti za vero v Boga, vrniti se mora h krščanstvu. Naš pesnik Stritar priznava, da on nima kaj dati človeštvu namesto izgubljenega vere. Zato so moderni filozofje skušali nadomestiti krščanstvo z umetnimi nadomestki. A vsi poskusi do sedaj so se izjalovili. Namesto krščanstva ne je nihče človeškemu duhu pokazati kaj trdnega in zanesljivega. Buechner sam priznava: "Neznosnega jarma krščanstva se človeštvo do danes ni moglo otresti, ker za krščanstvo ni zadostnega nadomestila." Mnogo poskusov se je že izjalovilo. Zakaj se vsi ponesrečijo? Zato ker v teh nadomestilih ni tistega božanskega ognja, ki ga je krščanstvo vrglo na svet, ker v njih ni tistega poguma in moči, vsemagalne ljubezni, tiste svetu prikrite moči, s katero krščanstvo deluje. Pravi svetovni nazor more dati le vera, ki da odgovor na zadnja vprašanja človeškega duha: Odkod je človek in kam gre? Edino krščanska vera kaže človeku na njegov namen, ona ga vzgaja in pripravlja v doseg tega namena, ona ga navaja, da presoja vse življenje z ozirom na večnost. Edino krščanska vera je zmožna dati odgovor na najvišja vprašanja, ki jih stavi človeški duh. Ker je krščanska vera — božja vera, in ker ima le božja vera v sebi vso resnico, bo mogel le svetovni nazor na podlagi krščanstva rešiti človeštvo propasti. Človeštvo stoji pred vprašanjem: ali vera, ali propast?

Zmot je brez števila, a resnica je ena.

IŠČEM SVOJO ŽENO

Franciško Fajnik dosedaj živečo v Jolietu, Ill. Zapustila me je brez vsakega obvestila, kakor slišim na prigovarjanje neke Lojze Vockin, ki je tudi zapustila svojega moža in se nahaja sedaj nekje v Chicago. Če kdo ve kje se nahaja prva ali druga naj mi blagovoli naznaniti na sledeči naslov:

VALENTIN FAJNIK,
1134 West 15th Str., in rear
CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Kojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Kojaki obrnite se vasele na svojega rojakal